

Olga Braziewicz-Kumor

Akademia Świętokrzyska w Kielcach

WSPIERANIE INNOWACYJNOŚCI SEKTORA MŚP

1. Wstęp

W ostatnich latach daje się wyraźnie zauważyć wzrost zainteresowania polityką innowacyjną i jej wpływem na wzrost gospodarczy na poziomie zarówno Unii Europejskiej, poszczególnych krajów, jak i regionów. Nie jest celem tego opracowania definiowanie innowacji, innowacyjności oraz wpływu na konkurencyjność – te zagadnienia są szeroko omawiane w wielu publikacjach naukowych¹. Ważne jest pytanie, dlaczego w warunkach polskich wyniki innowacyjności odbiegają od wyników innych krajów rozwiniętych, jakie są główne bariery wdrażania innowacji w przedsiębiorstwach? A przede wszystkim, jak zorganizowany jest w Polsce system wspierania innowacyjności i co można w nim poprawić?

2. Innowacyjność polskiego sektora małych i średnich przedsiębiorstw²

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw MŚP³ leży w kręgu szczególnego zainteresowania w aspekcie podnoszenia innowacyjności kraju. Światową normą jest

---

¹ Rozumienie innowacji w niniejszym opracowaniu jest zgodne z definicją: *wdrożenie nowego lub znacznie ulepszanego produktu (dobra lub usługi), procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacji w praktyce biznesowej, w miejscu pracy i w stosunkach zewnętrznych* zastosowaną przez Eurostat. Źródło: OECD, Eurostat: Oslo Manual, 2005 r.

² Przytoczone wyniki innowacyjności pochodzą z Raportu PARP 2006 [*Raport: Innowacyjność... 2006*], jeśli nie wskazano inaczej.

³ W rozumieniu Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, DzU nr 173, poz. 1807 z późn. zm.

rozbieżność między innowacyjnością przedsiębiorstw małych na korzyść większych. Wynika ona ze specyfiki małych firm, które często koncentrują się na jednym rodzaju produktu czy usługi, więc prawdopodobieństwo wprowadzenia innowacji jest mniejsze niż w sytuacji dużej, rozbudowanej struktury i asortymentu większego przedsiębiorstwa. Jednakże w krajach UE rozpiętość aktywności innowacyjnej podmiotów małych i dużych jest znacznie mniejsza niż w Polsce – ten stosunek wynosi 1:2 (według danych z lat 1998-2002). W Polsce jakiegokolwiek próby wdrożenia nowych wyrobów lub procesów podjęło w latach 2002-2004 tylko 21% małych przedsiębiorstw, 50% średnich i aż 90% dużych⁴ [*Raport: Innowacyjność...* 2006, s. 10]. Zwiększenie innowacyjności polskich małych i średnich firm przynajmniej do poziomu UE staje się więc bardzo ważnym czynnikiem podnoszącym poziom innowacyjności – a co za tym idzie również konkurencyjności – regionu czy całego kraju.

Przedsiębiorstwa w Polsce w porównaniu z przedsiębiorstwami zagranicznymi bardzo mało inwestują w działalność badawczo-rozwojową (B+R). Oprócz tego, że w Polsce bardzo niskie są nakłady na B+R w odniesieniu do PKB (tylko 0,6% przy 1,8% średniej krajów UE), to tylko 25% tych nakładów pochodzi od przedsiębiorstw. Tendencją krajów wysoko rozwiniętych jest przeważający⁵ oraz wciąż wzrastający udział przedsiębiorstw w finansowaniu badań. Taką prawidłowość zakłada też strategia lizbońska, wyznaczając osiągnięcie w 2010 r. 3% wielkości nakładów na B+R w stosunku do PKB, z czego tylko 1/3 miałyby pochodzić ze środków budżetowych.

Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w Polsce w 2004 r. to tylko 7% z nakładów innowacyjnych firm ogółem, a dodatkowo udział ten spadł w stosunku do prawie 13% z roku 2000. Prace naukowo-badawcze charakteryzują się wysokim ryzykiem i długotrwałością, stąd zapewne tak niskie wyniki przedsiębiorstw: 5% małych przedsiębiorstw, a 14% średnich inwestowało w B+R przy 34-procentowym zaangażowaniu firm dużych. W przeliczeniu na 1 małe przedsiębiorstwo było to tylko 4 tys. zł w okresie 2002-2004. Z powodu ograniczeń kapitałowych małe firmy prowadzą tego typu działalność głównie własnymi siłami oraz dorywczo, a zlecenie takich prac na zewnątrz jest możliwe tylko w firmach większych.

Ogromna większość ponoszonych w Polsce nakładów innowacyjnych to wydatki inwestycyjne – aż 87% przy średniej unijnej 22%. Jest to charakterystyczne w sytuacji, gdy wdraża się technologie opracowane gdzie indziej i ukazuje kolejną słabość istniejącego systemu. Pozytywny, długofalowy skutek tej prawidłowości miałyby miejsce jedynie wtedy, gdyby tak wydatkowane środki umożliwiały przedsiębiorstwom tworzenie własnej bazy technicznej do prowadzenia prac badaw-

---

⁴ Przedsiębiorstwa liczące więcej niż 49 pracowników z grupy przemysłowych przebadane przez GUS w 2005 r. według metodologii Oslo.

⁵ Wskaźnik *GERD financed by industry* (wydatków na badania i rozwój finansowanych przez przemysł) wyniósł w krajach UE w 1999 r. średnio ponad 50% ogółu nakładów na działalność B+R, a najwyższe wartości: ponad 72%, osiągnął w Japonii i Korei Płd.

czych w przyszłości. Kolejną działalnością w strukturze wydatków MŚP na innowacje jest zakup oprogramowania lub gotowej technologii w postaci dokumentacji lub praw – stanowi on 2% ogółu nakładów innowacyjnych. Zbliżoną wielkość stanowią wydatki na marketing efektów procesu innowacyjnego (2,6%).

Większość nakładów na innowacje jest finansowana w sektorze MŚP środkami własnymi: 65% w przedsiębiorstwach małych i 71% w średnich. Drugim źródłem są kredyty bankowe, sporadycznie zdarzają się środki pochodzące z zagranicy lub budżetu państwa. Ta prawidłowość jest wyraźniejsza niż w przypadku finansowania nowo planowanych inwestycji (ogółem): w 2006 r. prawie połowa (46%) inwestycji pochodziła ze środków własnych. Adresatami wsparcia działalności innowacyjnej ze środków publicznych pozostają częściej firmy duże: 11% otrzymało takie wsparcie w 2004 r. W tym samym czasie otrzymało je tylko 9% firm średnich i 3% małych.

Optymistycznym akcentem są wyniki europejskiego badania innowacyjności gospodarki za rok 2006⁶, które umiejscowiły Polskę już nie w grupie krajów „trających grunt” (*loosing ground*), jak to było w roku 2005, ale w grupie krajów doganiających (*catching up*), którą charakteryzuje szczególnie wysoki poziom przyrostu zagregowanego wskaźnika SII (*Sumary Innovation Index*)⁷.

Przytoczone dane pokazują przede wszystkim słabość systemu innowacji w Polsce w stosunku do krajów UE oraz wyraźnie gorsze wyniki firm sektora MŚP w stosunku do firm dużych.

3. Bariery działalności innowacyjnej

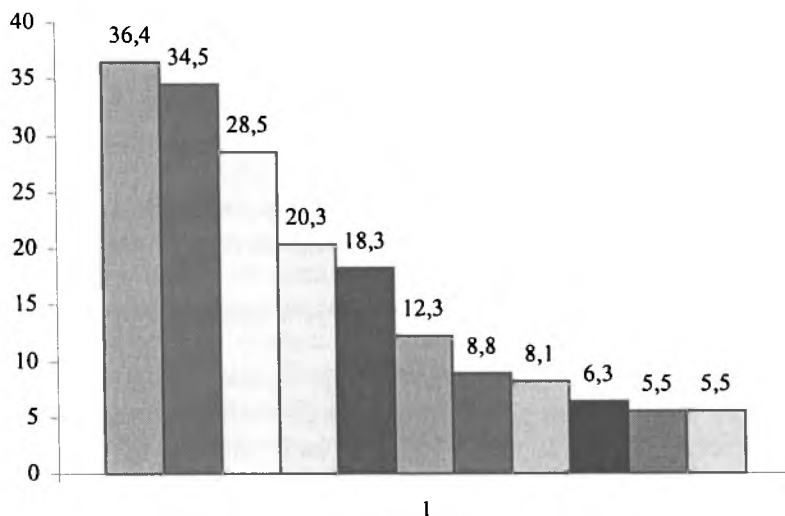
Skoro przytoczone powyżej wyniki znacznie odbiegają od optymalnych, warto przyjrzeć się, co stanowi największy problem w ich poprawie.

Najważniejszymi barierami wprowadzania innowacji przez przedsiębiorstwa są bariery ekonomiczne: niewystarczające własne środki finansowe przy zbyt wysokich kosztach innowacji i braku dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania innowacji. Duże znaczenie w ocenie przedsiębiorców ma ogólny stan gospodarki, np. popyt rynkowy, który nie generuje wystarczającego zapotrzebowania na produkty/usługi zaawansowane pod względem technologicznym, oraz zdominowanie rynku przez jedno przedsiębiorstwo. Wiele z wymienianych przeszkód tkwi wewnątrz samych przedsiębiorstw. Jest to przede wszystkim brak wykwalifikowanej kadry zdolnej do prowadzenia badań i prac rozwojowych oraz zarządzania innowacjami. Dotkliwe są braki związane z wiedzą: nieumiejętność znalezienia partnerów do wprowadzanych innowacji przy jednoczesnej nieznajomości rynków i technologii.

---

⁶ *European Innovation Scoreboard 2006* opublikowane przez PRO INNO Europe – inicjatywę DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu Komisji Europejskiej.

⁷ Ponadto 16 spośród 25 innych wskaźników charakteryzujących innowacyjność gospodarki uległo wyraźnej poprawie, np. liczba patentów, wzrost udziału sprzedaży produktów nowych lub zmodernizowanych, wzrost udziału liczby przedsiębiorstw otrzymujących pomoc publiczną na innowacje.

- brak środków finansowych
- zbyt wysokie koszty innowacji
- brak dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania
- niepewny popyt na innowacyjne produkty
- rynek opanowany przez dominujące przedsiębiorstwa
- trudności w znalezieniu partnerów
- brak popytu na innowacje
- brak wykwalifikowanego personelu
- brak potrzeby z powodu działalności w latach poprzednich
- brak informacji na temat rynków
- brak informacji na temat technologii

Rys. 1. Przeszkody we wprowadzaniu innowacji*

* Przedsiębiorstwa przemysłowe, które uznały stopień wpływu poszczególnych czynników utrudniających działalność innowacyjną w latach 2002-2004 za „wysoki” w procencie ogółu przedsiębiorstw.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Działalność innowacyjna... 2006].

Gdy wraz z barierami wprowadzania innowacji zestawimy czynniki, które te innowacje stymulują, to wyklarują się punkty szczególne w systemie innowacji – takie, które pozwolą na lepsze dostosowanie instrumentów polityki innowacyjnej do jej celów i założeń, a przede wszystkim do potrzeb przedsiębiorców.

Uwarunkowania innowacji można najogólniej podzielić na takie, które należą do otoczenia firmy (więc są od firmy słabo lub wcale niezależne), oraz wynikające bezpośrednio z zasobów firmy i procesu jej zarządzania.

Czynniki zewnętrzne, które kształtują innowacyjność, to przede wszystkim:

- tendencje rozwoju technologicznego w skali globalnej i możliwości adaptacji nowoczesnych technologii w kraju,
- postęp w integracji regionalnej,
- ogólny poziom rozwoju gospodarczego danego kraju, stopień otwartości gospodarki i możliwości inwestycyjne,
- uwarunkowania systemu społeczno-gospodarczego i prawnego,
- zasady i praktyka prowadzonej polityki gospodarczej, w tym szczególnie polityki innowacyjnej,
- sytuacja na rynku produktów przemysłowych, konsumpcyjnych i usług [*Systemy wspierania...* 2003, s. 16]

Panuje przekonanie, iż innowacjom sprzyja wysoka dynamika wzrostu gospodarczego połączona z inwestycjami, otwartość gospodarki stwarzająca możliwości zewnętrznej ekspansji rynkowej, a także wysoki stopień rozwoju społecznego obejmujący zaawansowanie szkolnictwa średniego i wyższego oraz dynamikę sfery badań i rozwoju. Po przeciwnej stronie znajdują się: niekorzystna, kryzysowa sytuacja w gospodarce globalnej, złe wyniki ekonomiczne gospodarki krajowej, błędna polityka gospodarcza państwa, a co za tym idzie – złe samopoczucie społeczeństwa nastawionego na przetrwanie.

Czynniki wewnętrzne, jakkolwiek bardzo ważne dla zaistnienia innowacji, wynikają przede wszystkim z warunków samej firmy, trudno więc na nie wpływać z punktu widzenia państwa i jego roli w stymulowaniu innowacyjności. Należą do nich grupy czynników związanych z osobowością i doświadczeniem przedsiębiorcy oraz jego personelu, czynników związanych z bezpośrednim otoczeniem rynkowym (klientami i konkurencją), wynikami działalności firmy, jej lokalizacją oraz indywidualnymi uwarunkowaniami prawnymi i finansowymi. Uwarunkowania prawne i finansowe mogą być traktowane z jednej strony jako zewnętrzne, niezależne od działalności firmy, ale z drugiej strony sposób, w jaki przedsiębiorcy potrafią skorzystać z oferowanych im preferencji, może być traktowany jako element wewnętrznej polityki firmy.

Rolą państwa i regionu dążącego do podwyższenia konkurencyjności jest dobór instrumentów polityki innowacyjnej, które będą skorelowane z czynnikami pozytywnie wpływającymi na innowacyjność i będą wychodzić naprzeciw barierom wskazywanym przez przedsiębiorców małych i średnich firm.

4. Polski system innowacji – przegląd instytucji i programów wspierających innowacyjność

Nowoczesne podejście podkreśla, że gospodarka to nie tylko tworzące ją instytucje, ale przede wszystkim efekty synergii, które powstają w wyniku ich wzajemnej współpracy. To podejście jest szczególnie adekwatne w kwestii innowacyjno-

ści, ponieważ owa współpraca prowadzi do wymiany wiedzy leżącej u podstaw procesów innowacyjnych. Przy takim podejściu w państwach narzucających tempo rozwoju gospodarczego podejmowane są działania kształtujące dogodne warunki do wymiany wiedzy i pobudzania mechanizmów przenoszących jej efekty do praktyki gospodarczej. W Polsce działania tego typu mają krótką historię, zwłaszcza w porównaniu z krajami rozwiniętymi gospodarczo. Ponad 40 lat gospodarki socjalistycznej pozostawiło po sobie spuściznę w postaci technologicznego skansenu oraz braku świadomości potrzeby innowacji. Początki polskich inicjatyw innowacyjnych zbiegły się w czasie z okresem transformacji, miały charakter lokalny, często były podejmowane przez pasjonatów, którzy wcześniej mieli okazję zapoznać się z zachodnimi rozwiązaniami. Wiele z tych działań nie przetrwało próby czasu z powodu różnorodnych ograniczeń: skromnej wiedzy inicjatorów, braku klimatu i poparcia politycznego, braku środków finansowych i wsparcia rzeczowego oraz spontanicznego i mało profesjonalnego charakteru działań. Wstępne założenia przyjęte na początku transformacji, że dla wzrostu innowacyjności wystarczy wolna konkurencja i uporządkowanie sfery regulacyjnej gospodarki, okazały się nie trafione. Tym samym pojawiła się świadomość prowadzenia aktywnej polityki innowacyjnej, a wraz z nią realizacja pierwszych programów w sferze transferu technologii i innowacji [*Ośrodki innowacji...* 2006, s. 11].

Obecnie po 15 latach mamy do czynienia z aktywną polityką innowacyjną wyrażoną w szeregu działań na różnym szczeblu oraz rozbudowanym systemem instytucji wspierających innowacje i transfer technologii. System ten jest jednak przez wielu oceniany jako niewystarczający, o czym świadczą przytoczone wyżej wyniki innowacyjności w porównaniu z krajami UE.

Kwestia rozwoju instytucji wspomagających innowacyjność i transfer technologii poruszana jest w wielu dokumentach programowych na wszystkich szczeblach administracji. Na czele tych programów stoi **strategia lizbońska**, dotycząca problemu innowacyjności w wymiarze globalnym. Budowa gospodarki opartej na wiedzy powinna bazować na dwóch komplementarnych obszarach działań: społeczeństwie informacyjnym oraz badaniach i innowacjach. Priorytety obejmują stworzenie Europejskiego Obszaru Badawczego oraz zwiększenie do 2010 r. nakładów na B+R do poziomu 3% PKB, z czego 2/3 nakładów ma pochodzić od przedsiębiorstw.

W sferze realizacji strategii lizbońskiej przyjęto ok. 100 różnego rodzaju dyrektyw i rozporządzeń. Mimo niewątpliwie pozytywnych efektów strategii, tempo jej realizacji uznaje się za niewystarczające do osiągnięcia założonych do 2010 r. celów. Oceniono, iż państwem, które najgorzej realizuje założenia, jest niestety Polska⁸, której wśród wielu słabości wytknięto również niskie nakłady na badania i rozwój⁹.

---

⁸ W raporcie dla Komisji Europejskiej przygotowanym przez Centre for European Reform w 2007 r.

⁹ Ponadto słabszy wzrost PKB niż w pozostałych krajach, które w 2004 roku weszły do UE, niski poziom inwestycji oraz fatalne wskaźniki dotyczące rynku pracy (najwyższe w UE), 15-procentowe bezrobocie i najniższy odsetek osób zatrudnionych: 54%.

Na szczeblu państwowym komplementarnym do strategii lizbońskiej dokumentem programowym najwyższej rangi jest **Strategia Rozwoju Kraju na Lata 2007-2013**, w której pierwszym priorytetem strategicznym jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. Ponadto rząd przyjął we wrześniu 2006 r. dokument strategiczny „**Kierunki Zwiększania Innowacyjności Gospodarki na Lata 2007-2013**”. Dokument ten podkreśla rolę przedsiębiorstw, formułując cel strategiczny jako: wzrost innowacyjności przedsiębiorstw dla utrzymania gospodarki na ścieżce szybkiego rozwoju i dla tworzenia nowych, lepszych miejsc pracy. Kierunki działań proponowane w tym dokumencie mają zwiększyć spójność rozproszonych dotychczas działań wspierających innowacyjność oraz wprowadzają nowe instrumenty, których głównym odbiorcą ma być przedsiębiorca. Podkreśla się rolę świadomości przedsiębiorców, w której innowacje powinny być postrzegane jako główny czynnik przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa na rynku lokalnym i międzynarodowym. Wdrażanie opisanych kierunków opiera się na **systemie programów operacyjnych (PO)**, a szczególnie: PO Innowacyjna Gospodarka, PO Kapitał Ludzki, PO Rozwój Polski Wschodniej oraz szesnastu programach regionalnych, dla których podstawę stanowi dokument **Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013** zaakceptowany przez Komisję Europejską w maju 2007 r.

Komisja Europejska uznaje, że głównym podejściem do systemu wspierania innowacji jest podejście regionalne. Stąd też nacisk w dotychczasowych programach na tworzenie **Regionalnych Strategii Innowacji**, których proces wdrażania pod kątem implementacji projektów wynikających ze strategii został już zewalutowany¹⁰, dając również cenne rekomendacje w tym zakresie na przyszłość.

Uzupełniający charakter w stosunku do wymienionych inicjatyw mają **regionalne i lokalne ośrodki innowacji i przedsiębiorczości**, którą to nazwą określa się zróżnicowaną grupę instytucji działających na styku dziedzin nauka-gospodarka, tj. centrów doskonałości, centrów zaawansowanych technologii, parków technologicznych, inkubatorów technologicznych i akademickich, centrów transferu technologii, preinkubatorów, sieci badawczych itp. Zgodnie z obliczeniami Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce pod koniec 2005 r. liczba ośrodków innowacji i przedsiębiorczości wyniosła ok. 542, w tym było:

- 278 ośrodków szkoleniowo-doradczych,
- 45 centrów transferu technologii,
- 76 lokalnych funduszy pożyczkowych,
- 58 funduszy poręczeń kredytowych,

---

¹⁰ Przeprowadzenie ewaluacji odbyło się na zlecenie PARP, czego efektem jest raport końcowy pt. „Przeprowadzenie ewaluacji procesu wdrażania Regionalnych Strategii Innowacji 15 regionów Polski pod kątem implementacji projektów wynikających ze strategii”.

- 59 inkubatorów przedsiębiorczości i technologicznych,
- 18 akademickich inkubatorów przedsiębiorczości,
- 8 parków technologicznych
- oraz 87 ośrodków różnego typu na etapie tworzenia.

Rys. 2. Mapa ośrodków innowacji i przedsiębiorczości w Polsce w 2005 r.

Źródło: Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, <http://www.sooipp.org.pl/pliki/osrodki/oip.pdf>.

Niekorzystne jest rozmieszczenie terytorialne tych ośrodków, ponieważ prawie 70% z nich działa w aglomeracjach oraz w dużych i średnich miastach, a tereny wiejskie i małe miasteczka są w nie znacznie uboższe: $\frac{3}{4}$ gmin, szczególnie wiejskich, nie ma na swym terenie ośrodka przedsiębiorczości żadnego typu. Ponadto najmniejsze nasycenie takimi instytucjami występuje w regionach najslabiej rozwiniętych województwach: opolskim, lubuskim, świętokrzyskim. Pozostawienie

takiego stanu rzeczy może doprowadzić do jeszcze większych dysproporcji rozwojowych regionów oraz w regionach.

W grupie ośrodków warto wyróżnić system 19 ośrodków **Krajowej Sieci Innowacji**, które świadczą usługi doradcze w zakresie innowacji w ramach Krajowego systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw pod auspicjami PARP.

5. Rekomendacje wynikające z przeglądu instrumentów wspierania innowacyjności

Patrząc całościowo na elementy systemu wspierania innowacji w Polsce i zestawiając je z barierami innowacyjności, można sformułować następujące rekomendacje:

1. Zwiększanie świadomości innowacyjnej w społeczeństwie, a szczególnie w grupie przedsiębiorców, poprzez różnorakie działania, np. konkursy, konferencje, targi, publikacje, przyczynić się powinno do pobudzenia zaangażowania przedsiębiorstw w prowadzenie prac badawczo-rozwojowych.

2. Działania w celu poprawy dostępu małych przedsiębiorstw do kapitału na innowacje, np. wspieranie funduszy *seed capital* oraz pożyczkowo-poręczeniowych, ułatwienia prawne i finansowe dla lokalnych ośrodków innowacji zmniejszające koszty ich funkcjonowania.

3. Usprawnienie komunikacji między przedsiębiorcami a ośrodkami innowacji i przedsiębiorczości pozwoli dostosować ofertę tych ośrodków do rzeczywistych potrzeb MŚP oraz niwelować trudności w znalezieniu partnerów do wdrażania innowacji.

4. Reorganizacja sieci jednostek badawczo-rozwojowych wzmacnia efekty synergii oraz ukierunkowuje ich działania na popyt ze strony przedsiębiorców (tzw. ssanie innowacji zamiast „pchania”).

5. Kreowanie sieci powiązań między dużymi przedsiębiorstwami, będącymi liderami regionalnej innowacyjności a mniejszymi podmiotami w celu obniżenia kosztów transferu technologii dla małych przedsiębiorstw.

6. Podwyższanie kwalifikacji przedsiębiorców oraz ich pracowników przez kursy, szkolenia, warsztaty, zwłaszcza dotyczące możliwości zewnętrznego pozyskiwania środków finansowych (także z funduszy strukturalnych) oraz partnerów do wdrażania innowacji.

7. Stała praca nad Regionalnymi Strategiami Innowacji w celu dostosowywania działań lokalnych do zmieniających się warunków.

8. Uproszczenia w przepisach prawa i zmniejszenie biurokracji w urzędach administracji skracające czas obsługi podmiotów i tworzące pozytywny klimat dla przedsiębiorczości.

Literatura

- Działalność innowacyjna przedsiębiorstw przemysłowych w latach 2002-2004*, GUS, Warszawa 2006.
- Główny Urząd Statystyczny, *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw przemysłowych w latach 2002-2004*, Warszawa 2006.
- Innowacje i przedsiębiorczość dla przyszłości*, Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, SOIPP Annual – 2006.
- Ministerstwo Gospodarki, *Kierunki zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013*, Warszawa 2006.
- Ośrodki innowacji w Polsce*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, Warszawa/Poznań 2006.
- PRO INNO Europe, *European Innovation Scoreboard 2006*, http://www.proinno-europe.eu/doc/EIS_2006_final.pdf.
- Raport: Innowacyjność 2006: stan innowacyjności, metody wspierania programy badawcze*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2006.
- Systemy wspierania innowacji i transferu technologii w krajach Unii Europejskiej i w Polsce. Poradnik przedsiębiorcy*, red. W. Burdecka, Warszawa 2003.

SME SECTOR INNOVATION SUPPORT

Summary

In the recent years there can be observed an increasing interest in the innovation policy and its influence on the economic growth of the European Union, particular countries or even regions. It is not the purpose of this article to define innovation and the impact on competitiveness – these issues have been broadly discussed in numerous academic publications.

Some crucial questions still remain: why the results of innovation in Polish conditions diverge from the results in other developed countries and what the barriers preventing companies from innovation implementation are. And above all, is the method of innovation support system in Poland efficient in surmounting the existing barriers?